

Вища освіта у міждисциплінарному вимірі: від традицій до інновацій

6. (2010). Особливості буковинського пограниччя: історія культурного полілогу / Лідія Антошкіна, Олександр Гадинко, Гелена Красовська, Петро Сигеда, Олексій Сухомлинов. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд». 238 с.

7. (2020). Художники Бессарабії: альбом [За ред. Шевчук Т.С.]. Дрогобич: Коло. 132 с.

8. (2018). Культурний простір бессарабських болгар: колективна монографія [За ред. Шевчук Т.С.]. Болград: ТОВ «Арт-юг» – «Ірбіс». 240 с.

ФАСИЛІТАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Ольга Шикиринська

кандидат філологічних наук

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Здійснення ефективної професійно-педагогічної діяльності вчителя іноземних мов в умовах стрімкого переходу до дистанційного навчання через світову пандемію, викликану розповсюдженням вірусу covid-19, поставила учителів ЗОШ та викладачів ЗВО України перед численними викликами. Карантинний режим та перехід на надання дистанційних освітніх послуг став серйозним стрес-тестом для більшості педагогічних працівників країни. Реагувати на виклики сучасності може педагог, який здатен модифікувати свою професійну діяльність, шукати шляхи подолання професійної кризи. Одним із нагальних питань методологічного плану став пошук шляхів переформування педагогічної фасилітації вчителя-філолога у галузі іншомовної освіти. Педагогічна фасилітація передбачає створення необхідних умов для загального розуміння і прийняття групових рішень у процесі навчання з акцентом на індивідуальній відповідальності кожного учасника професійного спілкування.

Поняття «педагог-фасилітатор» виникло ще у середині ХХ ст. в теоріях особистості Карла Роджерса та Джерома Фрейберга, основи яких викладено у книзі «Свобода учитися» [2]. Пізніше воно було ґрунтовно теоретично осмислено у працях Роберта Зайонца [4], К'єлла Рудестама [3], Сергія Братченка [1] й ін. та впроваджено в освітній процес. Актуальність теми цього дослідження пов'язана з необхідністю з'ясування стратегій учителя іноземної мови щодо професійної

Вища освіта у міждисциплінарному вимірі: від традицій до інновацій

організації навчального процесу й ефективного комунікативного простору в неаудиторному форматі.

Інформаційно-комунікативна та комунікативно-діяльнісна функція сучасного викладача іноземної мови визначається виробленням професійних умінь і навичок бути фасилітатором комунікації, коучем як спеціалістом з розстановки цілей, акцентів, чітких завдань та допомоги з їх реалізації, тобто модератором освітнього процесу, а не виступати єдиним джерелом інформації про особливості граматичного, лексичного та фонетичного устрою мови навчання. До того ж, в аудиторному фонді шкіл та університетів далеко не всі кабінети мають необхідне технічне обладнання. У цьому сенсі впровадження технологічних інновацій через використання освітніх он-лайн платформ (Google Classroom, Moodle), платформ для проведення конференцій (Zoom, Google meet), використання популярних чатів для оперативного зв'язку (Viber, Telegram, WhatsApp) надає багато нових методичних можливостей сучасному викладачеві, хоча й не може повністю замінити ефект аудиторної співпраці. В той же час, виключно аудиторна робота, що провадиться за старими методиками без застосування технічних інновацій (елементарними з яких є оперативні презентації, підключення освітніх трьох-п'яти хвилинних відеороликів з теми навчання тощо) вже не відповідає сучасним запитам освітнього процесу в галузі іншомовної освіти.

Це зумовлює пошук дійових освітніх парадигм у галузі організації комунікативної взаємодії у групі в умовах дистанційного навчання іноземній мові, в яких будуть поєднано ефективно використання технічних ресурсів з фасилітативною діяльністю викладача. Важливим завданням є відхід від директивного характеру навчання через ініціювання пізнавальної діяльності студентів і створювати сприятливих умов для оволодіння знаннями. Особливості відносин «фасилітатор – учасник» будуються на розумінні рівноправних позицій учасників освітнього процесу в атмосфері двосторонньої прихильності і довіри. Умовами застосування метода фасилітації є необхідність використання творчого підходу у вирішенні нових завдань в умовах командної роботи, прийняття відповідальності за результат усіма учасниками процесу.

Якщо досягненню необхідного результату в аудиторії значно сприяють методи гейміфікації навчального процесу, то в умовах дистанційного навчання більшої ваги набуває особистісно-орієнтоване

Вища освіта у міждисциплінарному вимірі: від традицій до інновацій

навчання та розвивальні стратегії психологічного впливу, що досягається оволодінням технологіями фасилітативного навчання. Право педагога на вибір сучасних форм і новітніх трендів в навчанні іноземних мов (командна робота, кейсовий метод, розвивальна, віртуальна, проєктна методики навчання) у дистанційному форматі зближає педагогічну науку і практику навчання, відкриває нові можливості реалізації особистісно орієнтованого підходу у педагогіці.

Дистанційний формат освітніх послуг не передбачає відмову від живого спілкування. Більше того, командна робота, яку забезпечує ефективна педагогічна фасилітація, у сучасному світі є джерелом професійного зростання у будь-якій виробничій сфері, оскільки спроможність спільно вирішувати поставлені завдання є запорукою прогресивного розвитку підприємств. Індивідуальна і командна ефективність на заняттях з вивчення іноземної мови закладає основи становлення майбутнього конкурентоспроможного фахівця.

1. Братченко С.Л. (2001). Экзистенциальная психология глубинного общения. М.: Смысл. 197 с.
2. Роджерс К., Фрейберг Дж. (2002). Свобода учиться. М.: Смысл. 527 с.
3. Рудестам К. (1990). Групповая психотерапия. М.: Прогресс. 238 с.
4. Zajonc R. Social facilitation. *Science*. Vol. 149. No 3681(Julie 16, 1965). Pp. 269-274.